

БЕЛАРУСКІ НАРОД ЗРАБІЎ
СВОЙ ВЫБАР!

РОДНАЯ ГАЗЕТА НА РОДНОЙ МОВЕ

ЗВЯЗДА

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

27 СТУДЗЕНЯ 2025 г. ПАНЯДЗЕЛАК № 17 (30405)

СПЕЦВЫПУСК

Аляксандр Рыгоравіч Лукашэнка — Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь

Выбары ў Беларусі адбыліся. З шасці мільёнаў 903 тысяч 994 уключаных у спісы выбаршчыкаў у іх узялі ўдзел 85,7 %, а гэта больш за шэсць мільёнаў чалавек. Паводле папярэдніх даных, агучаных сёння ўначы, дзеючага кіраўніка краіны Аляксандра Лукашэнка выбралі Прэзідэнтам 86,82 % тых, хто галасаваў.

Фота БелТА.

ISSN 1990 — 763X

2 5 0 1 7 >

9 771990 763008

Шматдзетная сям'я ЯМНЫХ
падчас галасавання
на выбарчым участку
ў сярэдняй школе № 143 г. Мінска.

Сваім выбарчым правам 26 студзеня скарыстаўся Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка. Кіраўнік дзяржавы традыцыйна аддае свой голас у галоўны дзень галасавання на ўчастку, размешчаным у Беларускай дзяржаўнай універсітэце фізічнай культуры. І, як заўсёды, на работу ўчастка прыезд кіраўніка ніяк не паўплываў. Звычайна журналісты пытаюцца ў кіраўніка дзяржавы, за каго ён галасаваў. Але гэтым разам Аляксандр Лукашэнка не стаў чакаць традыцыйнага пытання і адразу на яго адказаў: «Калі вы хочаце спытаць, за каго, павінен вам шчыра прызнацца: за ўсіх!» Прэзідэнт коратка паразмаўляў з назіральнікамі, якія працавалі на гэтым участку. Ён адзначыў адкрытасць Беларусі для назіральнікаў, а таксама для журналістаў, якія асвятлялі выбары.

БЕЛАРУСЬ ЗАБЯСПЕЧЫЛА САБЕ ВЫБАРЧЫ СУВЕРЭНІТЭТ

Па традыцыі пасля галасавання Аляксандр Лукашэнка непасрэдна на ўчастку адказвае на пытанні журналістаў. Сёлета традыцыю не парушылі, а крыху змянілі. Беларускі лідар размаўляў з прадстаўнікамі СМІ «не на нагах», а ў адной з аўдыторый БДУФК, каб не перашкаджаць рабоце выбарчага ўчастка. Ужо да пачатку гэтай размовы ўсім стала зразумела, што будзе вельмі цікава. Паколькі Аляксандр Лукашэнка адразу падкрэсліў, што на ўсе пытанні будуць дадзены адказы, і заклікаў журналістаў не баяцца задаваць самыя розныя пытанні, так і атрымалася. Прэс-канферэнцыя беларускага лідара працягвалася 4 гадзіны 25 хвілін. Прэзідэнту задалі больш як 30 пытанняў. У гэтай публікацыі мы пастараліся сабраць усе акцэнтны, што прагучалі ў адказах кіраўніка дзяржавы.

АБ ПРЫЗНАННІ ВЫБАРАЎ: «ГАЛОЎНАЕ, КАБ БЕЛАРУСЫ ПРЫЗНАЛІ»

Вялікая частка пытанняў была прысвечана на выбарам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. І як тут было ні згадаць рэзалюцыю Еўрапарламента аб непрызнанні выбараў у Беларусі, апублікаваную яшчэ да іх афіцыйнага заканчэння. «Гэта поўнае перад «старэйшымі братамі» ў Вашынгтоне. Калі вы ўжо сапраўды так прынцыпова ставіцеся да выбараў, дык вы ім што-небудзь скажыце пра амерыканскія выбары — страшна. А тут можна: ведаюць жа, што нічога не будзе. Ну выказаліся — нават у Амерыцы смех гэта выклікала ў асобных спецыялістаў. Як можна ацаніць нешта, што яшчэ не адбылося? Як заўсёды, відаць, паспяшаліся і налягалі, што потым давядзецца ад гэтага адмывацца. Давайце гэта ўспрымаць як данасць — заявілі і заявілі», — адрэагаваў Аляксандр Лукашэнка на просьбу пракаментаваць гэты дакумент. «А потым, давайце абсалютна шчыра, гэта што нам, моцна нашкодзіла? Не. Шчыра скажу, гэта нам нават выгадна. Яны самі сябе паказалі ў гэтым святле. І дзякуй ім», — дадаў ён. Кіраўнік дзяржавы перакананы, што да падобных заўв'язак трэба ставіцца спакойна, паколькі цана гэтай заявы — нуль. «Нават калі б гэта было на сучаснасці і адпавядала рэчаіснасці. Нуль. Мы праводзім выбары для свайго народа», — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка.

Журналіст брытанскага «Бі-бі-сі» Стыв Розенберг, якога папрацаваць на выбарах запрасіў асабіста Аляксандр Лукашэнка, спытаў, як можна прызнаць гэтыя выбары дэмакратычнымі.

«Прызнаеце вы там, у Еўрасаюзе, не прызнаеце гэтыя выбары — справа густу. Паверце, клянусь, мне гэта абсалютна «фіялетава», прызнаеце вы нашы выбары ці не. Мне галоўнае, каб беларусы прызналі гэтыя выбары і спакойна яны завяршыліся, як і пачаліся. Вось гэта галоўнае. А там — ваша справа. Прызнаеце — мы будзем удзячныя. Не прызнаеце — дык вы ўжо не прызналі», — не надта дыпламатычна, але цалкам зразумела адказаў на гэта Аляксандр Лукашэнка.

Ён задаў рытарычнае пытанне: што змянілася б у Амерыцы, калі б беларускі бок

не прызнаў выбары ў ЗША і не прызнаў Трампа? Нічога. Таксама і ў Беларусі нічога не адбудзецца ад непрызнання выбараў заходнімі краінамі.

Аляксандр Лукашэнка зрабіў акцэнт на тым, што беларусы 26 студзеня не вызначалі свой лёс, мы ўжо яго вызначылі. «Калі пяць гадоў таму мы бачылі, што ў нас ачмурэлых была пэўная колькасць, сёння Беларусь ужо іншая: прычэпку атрымала», — падкрэсліў ён. Кіраўнік дзяржавы прызнаўся, што пасля 2020 года вельмі рады таму, што сёлетняя прэзідэнцкая кампанія праходзіць спакойна і па-дзелаваму. Па яго словах, шоу нам не трэба. «Гэта не наша. Выбары — гэта сур'ёзная рэч. Сур'ёзныя рэчы павінны сур'ёзна рабіцца. Чаго хадзіць, гвалтам крычаць, праводзіць мітынгі?» — адказаў Аляксандр Лукашэнка журналісту, які пацікавіўся, чаму была агітацыя выбараў у цэлым, а не кожнага асобнага кандыдата. Кажучы пра сябе асабіста, кіраўнік дзяржавы заўважыў, што яму і не трэба была агітацыя — народ і так бачыць дзеючага Прэзідэнта, бачыць, як ён працуе. Наведваючы прадпрыемствы, Аляксандр Лукашэнка заўсёды размаўляе з калектывам, адказвае на пытанні людзей.

АБ ПЕРАЕМНІКАХ: «БУДЗЕМ РЫХТАВАЦЬ НОВАЕ ПАКАЛЕННЕ»

Паколькі абмежаванняў на пытанні не было, задавалі Прэзідэнту і асабістыя. Адно з іх было прысвечана таму, ці шукае Аляксандр Лукашэнка сабе пераемніка. Ён адказаў, што сам асабіста нікога не шукае. Але, канешне, яму неаб'явава, хто будзе ва ўладзе. «Але мы пакуль жывём гэтымі выбарамі. Пасля выбараў будзем думаць», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. Па яго словах, цяпер трэба думаць аб тым, як паспяхова прайсці 2025 год, развіваючы супрацоўніцтва з Расіяй, і як працаваць так, каб не трапіць у залежнасць у тым ліку ад краін Захаду.

Журналісты згадалі прамову беларускага лідара на «Марфоне адзінства», дзе прагучала «вы будзеце будаваць краіну, можа, нават без мяне», і пацікавіліся планами на 2030 год. «Я шчыра гэта кажу. Шчырасць заўсёды падкупляе. Гэта канёк маёй палітыкі», — адрэагаваў на гэта Аляксандр Лукашэнка, падкрэсліўшы, што аб 2030 годзе

пакуль рана казаць. Аляксандр Лукашэнка чарговы раз паўтарыў, што прыйшоў час старэйшаму пакаленню перадаць краіну маладому пакаленню. Па яго словах, будучыя пяцігодкі — пяцігодкі маладых людзей. Пры гэтым, зрабіў акцэнт кіраўнік дзяржавы, размова не пра персаналі. «Вы ў мяне адразу: хто гэта будзе? Гэта будзе новае пакаленне. Зразумела, напэўна, будзе і новы Прэзідэнт. Будзем пакрысе рыхтаваць новае пакаленне. Вы паглядзіце, будучыя прэзідэнты (хацелася б) — гэта цяперашнія губернатары, цяперашнія міністры — члены ўрада, кіраўнікі палат парламентаў, вышэйшыя службовыя асобы. Гэта людзі ўжо зусім іншыя», — адзначыў беларускі лідар. Ён звярнуў увагу, што цяпер і ў сферы культуры, і ў сродках масавай інфармацыі прыйшло новае пакаленне, з якім трэба працаваць.

«Маладое пакаленне — гэта не мой малодшы сын і не мой старэйшы сын», — асобна падкрэсліў Прэзідэнт.

Ён раскажаў, што нядаўна ў «брыдкіх рэсурсах» прачытаў аб тым, што нібыта «зняў з пасады» свайго старэйшага сына. Раней Віктар Лукашэнка быў памочнікам кіраўніка дзяржавы па пытаннях нацыянальнай бяспекі. Як растлумачыў кіраўнік дзяржавы, гэта пасада проста была ліквідавана, а абавязкі размеркаваны паміж ААЦ і КДБ. «Але я са здзіўленнем даведаўся, што я, аказваецца, свайго старэйшага сына адхіліў ад пасады. І нібыта я ўжо малодшаму кажу: «Будзеш Прэзідэнтам». Ды ён у страшным сне гэта сабе ўявіць не можа ўжо цяпер, і ніводны з маіх сыноў», — развееў фэйкі Аляксандр Лукашэнка.

АБ НАЗІРАЛЬНІКАХ БДПЧ І ЗАХОДНІХ ЖУРНАЛІСТАХ: «ШТО ВЫ МАЕЦЕ НА ЎВАЗЕ ПАД ДЭМАКРАТЫЯЙ?»

Аляксандр Лукашэнка падчас размовы за гэтыя чатыры з паловай гадзіны неаднара-

зова падкрэсліваў, што фармат абсалютна дэмакратычны. Шмат казалі і пра дэмакратыю, а дакладней, пра розныя погляды на яе. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што Беларусь запрашала для работы на выбарах назіральнікаў з БДПЧ, але яны адмовіліся па надуманых прычынах, адной з якіх было тое, што запрашэнне паступіла позна. Але, як заўважыў Аляксандр Лукашэнка, нідзе не прапісаны тэрміны, за якія трэба запрашаць назіральнікаў. Цяпер БДПЧ заклікае не прызнаваць выбары ў Беларусі дэмакратычнымі. Беларускі лідар у адказ на гэта папрасіў паказаць крытэры дэмакратычнасці, патрабаванні да працэсу выбараў.

«Вы вызначыцеся, што вы маеце на ўвазе пад дэмакратыю. Можа, ёсць нейкія крытэрыі дэмакратычнасці? Давайце вызначымся і па гэтых крытэрыях будзем ацэньваць і Амерыку, і Вялікабрытанію, і Брусель, і Мінск. А так вы нам адны крытэрыі падсоўваеце і ацэньваеце нас, а ім — іншыя. Гэта няправільна», — сказаў беларускі лідар, звяртаючыся да прадстаўнікоў заходніх краін. Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што, напрыклад, у Амерыцы журналістаў не пусцілі б на парог выбарчага участка, дзе галасуе дзейны Прэзідэнт, і тым больш не пусцілі б да размовы з ім. «І вы гэта праглынаеце спакойна. Вы баіцеся», — сказаў ён. Разам з тым ён падкрэсліў, што разумее, чаму ў многіх заходніх СМІ сітуацыя ў Беларусі прадстаўлена не так, як ёсць на самай справе. «Гэта палітыка рэдакцыі», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. Ён расказаў, што ў яго распараджэнні аказаліся рэдакцыйныя патрабаванні да карэспандэнтаў аднаго інфармацыйнага агенцтва, дзе адкрытым тэкстам указваецца на неабходнасць падаваць інфармацыю не аб'ектыўна, а пад пэўным ракурсам, хаваючы асобныя факты, каб у аўдыторыі не ўзнікла «нязручных» пытанняў.

АБ СПРАВЯДЛІВАСЦІ ПАКАРАННЯ: «ЗАКОН СУРОВЫ, АЛЕ ЁН ЗАКОН»

Заходнія журналісты, карыстаючыся магчымасцю адкрыта задаваць пытанні, адзначылі, што ў Беларусі не можа ісці гаворка пра дэмакратыю, паколькі праціўнікі ўлады знаходзяцца або за мяжой, або ў месцах не такіх аддаленых.

«Мы нікога не выганялі з краіны. Больш за тое, мы адкрылі краіну. І я разоў пяць заяўляў аб тым, што мы не злапамытныя людзі. Кожнаму будзе дадзены шанц. Прывітаем — адказвайце. Парушыў закон жорстка — у месцы не такія аддаленыя», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Ён зрабіў акцэнт на тым, што ў любой дзяржаве за парушэнне закона трэба несці адказнасць, і нагадаў класічнае: суровы закон, але ён закон.

Чарговы раз адказваючы на пытанне карэспандэнта «Бі-бі-сі» Стыва Розенберга аб Марыі Калесніцавай, кіраўнік дзяржавы нагадаў, што пасля заўаў аб тым, што яна ледзьве не памерла і што да яе нікога не пускаюць, яе па даручэнні Прэзідэнта пазвалі народу і пусцілі да яе бацьку. «Ты зноў мне пра Калеснікаву... Ты скажы, калі ты хочаш паехаць да Калесніцавай — арганізуем. Ты скажы, калі ты гэтага хочаш. Мы будзем думаць, што рабіць», — сказаў Прэзідэнт, звяртаючыся да Розенберга. — Задай ёй пытанне: «Марыя, ты чаго тут сядзіш?» І яна табе павінна адказаць. Гэта не да мяне пытанне. Для таго каб гэта пытанне набыло гучанне і пачало разглядацца, па законе (што ў вас, што ў Амерыцы, што ў Бруселі і гэтак далей), жалезнае правіла (гэта мы

ў вас, дэмакратаў, спісалі): ты павінен звярнуцца да чалавека, які прымае рашэнне аб памілаванні. Калі ты не звяртаешся, значыць, табе там добра».

Што датычыцца «палітзняволеных», пра якіх актыўна пыталіся заходнія журналісты, то Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што некалькі дзясяткаў з іх ужо былі памілаваны. Але гэта нельга ўспрымаць як сігнал Захаду. «Публічна вам заяўляю, што мы не хочам выкарыстоўваць гэты працэс вызвалення тых кримінальнікаў дзеля таго, каб даць сігнал Захаду. Пляваць я хацеў на гэты Захад», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

«Вы нікому не верце, што на мяне хтосьці націснуў, што гэта хтосьці са збеглых. Наогул з імі не маем ніякіх адносін...» — сказаў ён. Беларускі лідар раслуначыў, што памілаваны былі тыя, хто папрасіў аб памілаванні, а таксама людзі пажылога ўзросту і людзі з сур'ёзнымі захворваннямі. Аляксандр Лукашэнка таксама зрабіў акцэнт на тым, што ў Беларусі няма палітзняў. «Яны парушылі Кримінальны кодэкс. Калі камусьці цікава, мы можам кримінальную справу паказаць і якія артыкулы закона парушаны. Вызваляем гэтых людзей, выключна зыходзячы з прынцыпаў гуманнасці, а не таму, што хтосьці воль захацеў», — сказаў ён. Прэзідэнт расказаў, што звароты з іншых краін, у прыватнасці з ЗША, наконі іх грамадзян, асуджаных у Беларусі, чуюць. І разглядаюцца яны будучы без усялякіх апазіцыянераў. «Думаю, і там, і тут людзі разумныя, дамовімся. Калі яны не забівалі, не гвалтавалі, мы разгледзім гэта пытанне. Але калі яны груба парушылі Кримінальны кодэкс, я не магу гэта зрабіць», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

АБ АЛІГЭРНАТЫЎНЫМ МЕРКАВАННІ: «АПАЗІЦЫЯ — ГЭТА ТЫЯ, ХТО ЗНАХОДЗЯЦА Ў КРАІНЕ»

У Прэзідэнта спыталі, ці будзе ён весці дыялог з апазіцыяй, якая з'ехала за мяжу. «Вы ведаеце, апазіцыя — гэта тыя, хто знаходзіцца ў краіне. А дыялог я гатовы весці з тымі, ад каго нешта залежыць», — адказаў ён. Па словах кіраўніка дзяржавы, пра стасункі з апазіцыяй за мяжой няма чаго казаць. Ён адзначыў, што адзін з кандыдатаў у Прэзідэнты — Ганна Канапацкая — прад-

стаўнік апазіцыі, якая не адзін год крытыкуе ўладу, але пры гэтым застаецца ў краіне. І яе настойлівасць некаторымі людзьмі падтрымліваецца, вынікі выбараў пакажуць, наколькі.

А весці дыялог з замежнай беларускай апазіцыяй Аляксандр Лукашэнка парайў заходнім краінам. «Глядзіце, не праявайце. Яны вам падкінуць столькі праблем, што ачухацца не зможаце потым. Я вас папярэджваю — вы ствараеце ў Польшчы, Літве харугвы, а ва Украіне стварылі беларускі добраахвотніцкі корпус, глядзіце, каб яны гэтыя кулямёты супраць вас не павярнулі, — сказаў ён. — Таму мне пра што з імі гаварыць? Будучы прапановы — разгледзім».

Заходнія журналісты намякнулі, што ў Беларусі нельга крытыкаваць уладу. Аляксандр Лукашэнка папрасіў пацвердзіць гэта фактамі. «Канапацкая крытыкуе цяперашнюю ўладу, вы проста не ў гэме. Яна супраць прэзідэнцкай улады, за парламенцкую рэспубліку, прыватызацыю прадпрыемстваў, земляў і гэтак далей. Яна зусім альтэрнатыўную палітыку праводзіць, якую хацелі б бачыць у тым ліку англічане ў нас. Але робіць гэта цывілізавана. Не так, як крычаць гвалтам у Амерыцы», — звярнуў увагу беларускі лідар. Ён зрабіў акцэнт на тым, што крытыка павінна быць абгрунтаванай і цывілізаванай. «Мы рот закрываць не будзем і не закрываем. Гаварыце. Але мы пяць гадоў праводзілі такую палітыку, каб народ не абвінаваціў нас. Вось і вынік. Я нікому нічога не забараняў, перш за ўсё таму, што мне гэтага не трэба. Гэта было б на шкodu», — дадаў беларускі лідар.

Журналісты паднялі пытанне наконі звальнення людзей за ўдзел у падзеях 2020 года. Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што ўдзел у тых беспарадках — гэта парушэнне правоў іншых грамадзян і Кримінальнага кодэкса. Але прызнаў, што перагібы з боку тых, хто разбіраўся з наступствамі тых падзей, былі. Па словах кіраўніка дзяржавы, гэту сітуацыю пераламлі. «Гэтага ў Беларусі ўжо няма. Але было: калі недзе спатыкнуўся чалавек — звольніць яго. Не трэба яго звальняць. Трэба даць чалавеку шанц. Я не гавару: дараваць. Яму трэба даць шанц», — дадаў ён. Тым больш, як падкрэсліў Прэзідэнт, большасць з тых, як падкрэсліў Прэзідэнт, большасць з тых, хто спатыкнуўся ў 2020 годзе, усвядомілі сваю памылку, раскаляліся. «Па гэтым пытанні тэма закрытая. Мы не будзем бегаць за кожным і караць, але мы іх бачым — тых,

што парушаў Кримінальны кодэкс», — рэзюмаваў ён.

АБ УНУТРАНАЙ ПАЛІТЫЦЫ: «ДЛЯ ЖЫЦЦЯ ЧАЛAVEKA Ў НАС ЁСЦЬ УСЁ»

Удзельнікі прэс-канферэнцыі з Прэзідэнтам звярнулі ўвагу, можа, і на не самую цікавую для заходніх краін, але найважнейшую для Беларусі тэму — унутраную палітыку. Журналісты пацікавіліся, чаму Аляксандр Лукашэнка часта папярэджвае, што 2025 год будзе складаным. «Я зыходжу з цяперашняй сітуацыі. Вайна скончыцца — дай бог, будзе крыху лепш. Вы ж разумееце, што вайна на гэтым рэгіёне адбываецца сур'ёзна. Я ўжо не кажу пра Расію, якая траціць прстойныя грошы на вайну. Расія — наш саюзнік, наш асноўны рынак, куды мы пастаўляем прадукцыю, і наш асноўны пастаўшчык. Мы звязаны вельмі цесна. І мы моцна залежым адзін ад аднаго, асабліва мы ад Расіі», — адказаў Аляксандр Лукашэнка. Ён заўважыў, што цяпер у Расіі няпростая эканамічная сітуацыя, а значыць, і ў Беларусі яна будзе складанай. Таму беларускі лідар і папярэджвае вертыкаль улады і вытворцаў, што гэты няпросты год трэба вытрымаць, а значыць, неабходна мабілізавацца.

І хоць, як заўважыў Прэзідэнт, «крытычная маса ў 2025 годзе не разыдзецца», беларусы рукі не апускаюць. Сёння Беларусь поўнаасцю забяспечвае сябе ўсім, без чаго людзі не могуць абыходзіцца. «Для жыцця чалавека ў нас ёсць усё, але гэта трэба развіваць», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

Ён расказаў, што ў Беларусі працуюць над стварэннем крыптавалюты. Гэта прапануюць самі беларускія айцішнікі. «Нам гэта нармальна — разлікі весці ў крыпце, — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — У нас лішкі электраэнергіі ёсць. Мы паспяхова гэта выкарыстоўваем».

Удасканальваецца работа са штучным інтэлектам. Як паведаміў кіраўнік дзяржавы, на пачатковай стадыі распрацоўкі знаходзіцца пытанне заканадаўчага рэгулявання выкарыстання нейрасетак. Па словах беларускага лідара, работа ў гэтым кірунку будзе ісці хуткімі тэмпамі. Аляксандр Лукашэнка згадаў свой нядаўні візіт у Аб'яднаныя Арабскія Эміраты, дзе актыўна абмяркоўвалася пытанне штучнага інтэлекту. Пытанне найважнейшае. «Нядаўна генеральны сакратар ААН заявіў, і гэта таксама меркаванне сусветных спецыялістаў: чалавецтва сёння не ўмее кантраляваць штучны інтэлект і кіраваць ім, што можа прывесці да гібелі ўсяго чалавецтва», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка. Таму, па яго словах, трэба трымаць гэта пытанне на кантролі. Калі трэба — нават дзейнічаць жорстка, абараняючы сваю краіну. «Галоўнае, каб тыя, хто наперадзе нас, гэта перш за ўсё ЗША (Кітай супраць нас не будзе змагацца), не разбурылі нам краіну. І калі амерыканцы, інвеставаўшы туды паўтрыльёна долараў, думаюць, што яны, апыраўшыся на штучны інтэлект, атрымаць адваротны эффект. Вакол Трампа, бізнесмена, мільярдэра, круціцца такія ж мільярдэры тыпу Маска, яны няхай думаюць яшчэ і аб тым, што гэта можа быць накіравана супраць іх. Яны гэтага зверна з клеткі выпускаць, і ён выскаліць зубы супраць іх», — падкрэсліў беларускі лідар. Ён прывёў у прыклад Кітай, які выкарыстоўвае штучны інтэлект у стваральных мэтах, у кірунках, важных для грамадства, накішталт медыцыны ці абароны.

БЕЛАРУСЬ ЗАБЯСПЕЧИЛА САБЕ ВЫБАРЫ СУВЕРЭНІТЭТ

АБ СУПРАЦОЎНІЦТВЕ З КІТАЕМ: «МЫ ПАСПЯХОВА ЗАХАД ЗАМЯНЯЕМ НА УСХОД»

У Аляксандра Лукашкі спыталі, якім ён бачыць далейшае развіццё беларуска-кітайскіх адносін. Прагноз выключна аптымістычны. Беларускі лідар звярнуў увагу, што супрацоўніцтва Беларусі з Кітаем будзе шчыра, спакойна, бо хапае ашалелых, гатовых спаціць палкі ў калясы. «Мы дамоўліліся з кітаіцамі, што не будзем апублічваць, занадта дэталізавана наша супрацоўніцтва. Але сёння тое, што мы некалі пачыналі і пачыналі рабіць з заходнімі кампаніямі, мы паспяхова скончылі і працуем з кітаіцамі. У Кітаі для развіцця нашай эканомікі ёсць усё», — адзначыў ён. І, што важна, звярнуў увагу Аляксандра Лукашкіна, кітаіцы, у адрозненне ад заходніх контрагентуў, не хаваюць свае тэхналогіі і гатовы дзяліцца імі.

«Мы паспяхова Захад замяняем на Усход за кошт Расіі і Кітайскай Народнай Рэспублікі ў асноўным. Есць і іншыя краіны. У гэтым сутнасць нашага супрацоўніцтва», — сказаў Прэзідэнт.

«Вось наша будучыня: мы для вас гатовы зрабіць усё, што вам трэба ў Еўропе, а вы для нас зробіце ўсё для таго, каб наша краіна засталася высокатэхналагічнай і мы маглі замяніць заходнія прадстаўніцкі, якія ўцяклі ад нас. Не канкрэтызуючы, не дэталізуючы. Шмат кітаіцы нам дапамаглі, думаю, што і дапамагач будучы», — размоваў Прэзідэнт, звяртаючыся праз кітайскага журналіста да кітайскіх аўдыторыі.

АБ СІАУЗНАЙ БЯСПЕЦІ: «ПАРАСОН ПАТРЭБЕН, КАБ ДАДЖКУ ўВОГУЛЕ НЕ БЫЛО»

Вялікі пунж журналістаў з Расіі акрэдытаваны для работы на выбарах. Таму пытанні саюзнага парадку дня актыўна гучалі на прэс-канферэнцыі Прэзідэнта. Аляксандр Лукашкіна нават прынахылі, што ў выпадку сваёй перамогі на выбарах найперш здзейсніць візіт у Расійскую Федэрацыю, дзе правядзе перагаворы са сваім расійскім калегам Уладзімірам Пуціным. Па яго словах, было б ідэальна, калі б першым пунктам была не Масква, тым больш што абмеркаваць ёсць шмат чаго.

Журналісты таксама згадалі цытату сакратара Савета Бяспекі Расійскай Федэрацыі Сяргея Шайту аб тым, што расійскі «ядзерны парасон» забяспечвае абарону Рэспублікі Беларусі ў тых жа рамачных сцэнарыях, у якіх Расія дапушчае ядзернае разгаванне ад іласна-навае абароны. Аляксандр Лукашкіна чарговы раз падкрэсліў, што ядзерная зброя ў Беларусі сі служыць найперш для стрымлівання. «Гэта «ядзерны парасон» патрэбен не для таго, каб

не прамокнуць пад ядзерным «дажджом», а каб гэтага «дажджу» ўвогуле не было», — абразна растлумачыў ён.

У працэсе тэмы абароны закруцілі і пытанне размяшчэння на беларускай тэрыторыі «Аршчыка». Аляксандр Лукашкіна падкрэсліў, што разнастайнасць у Беларусі гэты комплекс — гэта адказ на жаданне і магчымасць размяшчэння амерыканскіх ракет сярэдняй далёкасці ў Еўропе. Журналісты спыталі, дзе дакладна будзе размяшчаны «Аршчык». «Туды, бліжэй да Смаленска. Я так кажу. А там падлімаць», — адказаў кіраўнік дзяржавы. Спыталі і пра тэрыторы патрэбна. Па словах Аляксандра Лукашкіна, яны з Уладзімірам Пуціным пакуль тэрымы не вызначалі. «Не гарыць», — заўважыў беларускі лідар.

АБ УПЛЫВЕ ТРАМПА: «ЁН МОЖА ПАСТУПІЦЬ АЛАГІЧНА»

На прэс-канферэнцыі Прэзідэнта Беларусі журналісты (найперш заходнія) нямаюць уяўлялі і іншаму прэзідэнту — выбаранаму ўдзялілі Прэзідэнту ЗША Дональду Трампу. «Дональд — класны артыст, акцёр. Ён шоумен, бізнесмен і іншае. Вельмі класны. Ён умее гэта рабіць. Мы таксама гэта ўмеем рабіць. Але ў яго характар тая, што ён не саромецца гэта рабіць. Як вопытны палітык, павінен сказаць, што я не зусім разумю і не ведаю, што зменіцца ў нас у нашым рэгіёне пасля прыходу да Улады Трампа», — адказаў Аляксандр Лукашкіна на пытанне аб тым, якіх геапалітычных змяненняў ён чакае пасля прыходу Трампа да ўлады.

Разам з тым не выключана, што Дональд Трамп можа паўплываць на вырашэнне канфлікту ва Украіне. І тут, па словах беларускага лідара, варта сядзявацца на «калігнае ражонне» амерыканскага прэзідэнта, на якое ён здольны ў параўнанні з традыцыйнай паліты-

Гэта вырашаецца за сталом перагавораў», — канстатаваў Аляксандр Лукашкіна.

Журналісты спыталі, ці будзе ён настойваць на прысутнасці Беларусі за гэтым сталом перагавораў. Прэзідэнт адказаў станоўча і растлумачыў сваю пазіцыю. «Але, каб гэта часта прадстаўляючы. Тут два ключавыя пытанні: нацыянальныя інтарэсы і бяспэка ў рэгіёне.

У Прэзідэнта пацвярджалі яго меркаваннем наконт магчымай міраворчай місіі краін Захаду, каб ахоўваць граніцы ў выпадку дасягнення перамерыя ва Украіне. Аляксандр Лукашкіна адказаў, што найлепшым варыянтам для гэтага былі б беларускія міраворцы. «Але, каб вы разумелі, я туды не руху і, хутчэй за ўсё, я сваіх людзей (на сёння) туды не збіраюся адпраўляць — міраворцаў. Не збіраюся. Але беларусы толькі могуць забяспечыць паміж сябрэдзімі і старэйшымі братам нармальныя ўзаемаадносіны», — удакладніў ён.

Прэзідэнт адначыў, што гатовы да любога развіцця падары на беларуска-ўкраінскай граніцы. «Мне ўсё роўна, каго яны паставяць па той бок граніцы. Крок налева, крок направа за межы дзяржаўнай граніцы — вы ведаеце нашу рэакцыю», — заявіў ён.

На сёння беларуска-ўкраінская граніца застаецца закрытай наглуха. Прапановы беларускага боку адрэжыць яе не знаходзяць падтрымкі з боку сусядзяў. Аднак, які расказаў Аляксандр Лукашкіна, беларусы і ўкраінцы падтрымліваюць пэўныя кантакты. У прыватнасці, Беларусі дапамагае Расія і Украіне ў абмене ваеннапалоннымі. У Беларусі толькі ў мінулым годзе прынялі амаль 300 тысяч бежанцаў з Украіны. «Да «агрэсара» прыбылі. Дапамагаем», — заўважыў кіраўнік дзяржавы. Частка ўкраінцаў далей з'яжджае ў Польшчу, частка — у Расію, некаторыя ў Беларусь. «Вось вам дамо, вось вам трактар, камбайн, завод, фабрыка — ідзіце працуйце. Вашым ведачам — бісплунатую адукацыю, бісплунатую ахову здароўя, у аддзін садок і іншае, і іншае. Вось такое наша стаўленне да ўкраінцаў, калі яны да нас прыязджаюць жыць. Да ўсіх», — заявіў Аляксандр Лукашкіна.

АБ МІРЫ ВА УКРАЎІНЕ: «У ГЭТЫМ ГОДЗЕ РАЗВ'ЯЗКА НЕЙКАЯ БУДЗЕ»

Тэма міру ва Украіне падчас прэс-канферэнцыі гучала вельмі актыўна. Журналісты цікавіліся меркаваннем Аляксандра Лукашкіна на гэты конт, пыталіся, калі мір можа быць дасягнуты і што для гэтага трэба зрабіць.

«У гэтым годзе развязка нейкай будзе. Я не гавару, што скончыцца вайна і іншае. Канфіктаваць, напэўна, яшчэ доўга будзець, але развязка будзе. Святло ў канцы тунэля з'явіцца ў гэтым годзе», — заявіў Прэзідэнт.

Ён неаднаразова падкрэсліваў, што беларускі бок выступае за мір ва Украіне. Але, па словах Аляксандра Лукашкіна, сёння трэба ўлічваць усё, і пазіцыю Расіі без яе прыкладу. «Ніякая Амерыка ніколі Расію не прымушыць. Трамп не ідэёт, не дурань, ён так Пуціну не скажа. А калі скажа, гэта будзе на шкоду. Нельга панукаваць і намі круціць. У нас ёсць свае інтарэсы, а ў Расіі тым больш. Але мы не хочам вайны, мы не хочам смерці людзей, бо загінуць мільёны. Каму гэта патрэбна? Трэба цяпер спыніцца. І гэта ў інтарэсах найперш Еўропы», — адзначыў ён.

Для дасягнення міру патрэбен кампраміс. З разлікам на тое, што надыдзе час, народы вызначаюць, дзе ім жыць і якую валюту выкарыстоўваюць. «Народы! Толькі не трэба ім перашакаваць. Але, зноў жа,

Аб сітуацыі ў Малдове: «Вазьміце галаву ў рукі і пачынайце адстойваць краіну!»

я, што вельмі цёпла ставіцца да гэтай краіны. Па яго словах, у Малдове ёсць усё, каб вярнуць. Але трэба мабілізавацца, знайсці шляхі аб'яднання краіны, захаваць яе суверэнітэт і ні ў якім разе не ламаць тую сістэму, якая ўжо выбудавана. «Вазьміце галаву ў рукі і пачынайце адстойваць краіну. Лічыце, што ёсць нейкі разбураны фундамент, і паціху пачынайце яе выбудоваць. Вопыт ёсць. Хочаце дапамогі? — калі ласка, можам дапамагчы», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — Я не кажу, што вы павіны пайсці нашым шляхам ці ў наш бок. Але навошта вы ламаеце тое, што стварылі? Я чалавек эвалюцыйнага развіцця. Давайце з таго, што ёсць, вырастайце які дзяржава (а яна ёсць у вас, суверэная) або на Захад ці на Усход. Але толькі не ламайце тое, што ёсць».

Аляксандр Лукашкіна ўпэўнены, што Малдова патрэбна моцная ўлада, здольная мабілізаваць народ і дамаўляцца, дзе толькі можа. Ён параўтаў таксама ні ў якім разе не абірацца на тых, хто патрабуе нейкай лямкі. Па словах беларускага лідара, Малдова можа дасягнуць дамаўленасці з Расіяй, і з Захадам, але рабіць гэта трэба выключна з пазіцыі ўласных, нацыянальных інтарэсаў.

АБ КРЫЎДАХ АРМЕНІІ: «Я ЗАЎСЁДЫ ПАТРАЎІМ ЛІВАЎ ЦВЯРОЗЫ РОЗУМ»

«Яны пачалі падпалывацца да ЕС. Небяспечная гульня. Супакоіце яго там. Ён знішчыць Арменію. У яго праблема з аднаго боку — з усходу, у яго праблема з захаду. Ён у акружэнні, невілкай тэрыторыі. Насельніцтва не, гіганцкае. І ён атачыў сябе ворагамі. Вось, Еўрасоюз пачне яму там нечым дапамагаць... Яму што, незразумела, што адбылося ва Украіне?» — заявіў Аляксандр Лукашкіна аб кіраўніцтве Арменіі, размаўляючы з прадстаўніком гэтай краіны. У агульным, што армянская калегі пакрыўджана на Беларусь за падтрымку Азербайджана. «Гасподзь з вамі, я заўсёды падтрымліваюць гэты розум, быць за тое, каб не было вайны, каб мы не біліся адзін з адным», — заявіў Аляксандр Лукашкіна. Ён нагадаў, што некалькі фактычна выконваў пасрэдніцкую функцыю паміж лідарамі Азербайджана і Арменіі, спрабуючы паспяхова мірнаму вырашэнню тэрытарыяльнай спрэчкі. Беларускі лідар сказаў, што тады яго азербайджанскага калега Ільхам Аліеў займаў падобную пазіцыю, прапаноўваў эканамічнае супрацоўніцтва і інвестыцыі і не меў мэты ваяваць з Арменіяй. Але армянскі бок такі падыход не падтрымаў. «Ваяваць пачалі. Я пры чым тут? Мы за трысячкі кіламетраў жывём. Я, ці што, вытні гэтай развязкаў? Тое, што адбылося, вынікі гэтых бітваў — віна кіраўніцтва ў Арменіі. Толькі віна», — абурэны Прэзідэнт. «Але пытанне ўва мне і Беларусі. Яны вырашылі, кіраўніцтва Арменіі, «страцілі» ў мяне, але ведаеце, ў каго яны хацелі трапіць», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. Разам з тым Аляксандр Лукашкіна ка прынахылі, што, як і раней, вельмі добра ставіцца да армянскага народа.

АБ ПАМЫЛКАХ УЛАДЫ ЛІТВЫ: «ВОСЬ І СТРАЦІЛІ СВАЮ КРАЎІНУ»

Пагаварылі і пра блізкіх сусядзяў. Прэзідэнт нагадаў, што калісьці беларусы марылі жыць так, як прыбалтыйскія рэспублікі. «У сваецкія часы — «пад акупацыяй», яны кажуць, — яны дасягнулі такіх вышынь! Я быў ва ў Літве. Людзі ў чарзе сталі, каб купіць тэхніку, прадукты харчавання з Літвы», — згадаў ён. А сёння, звярнуў увагу беларускі лідар, пад уплывам дэмакратыі Літвы фактычна знішчылі. А тым часам Літва право-

дзіць супраць Беларусі жорсткую палітыку: закрывае граніцы, закрывае свае парты для беларускіх грузаў. «Мы цяперліва ставімся да гэтага. Мы стварылі для літоўцаў і латышоў базіс, адкрылі граніцы — яны сваіх людзей палюхоць, што мы іх тут будзем любіць. Ды бог з вамі! У нас завербавана дастаткова людзей, не трэба нам нікога вербаваць. Не, «вось будучы вербаваць» і гэтак далей. Такое глупства!» — заявіў беларускі лідар. Ён падкрэсліў, што сёння Літва з'яўляецца марыянеткай Еўрапейскага саюза. «Вось і страцілі сваю краіну. Ёй палым пакажа Еўрапейскі саюз, Брусель — будзе рабіць, таму што яны сядзяць на грашгах гэтага Бруселя. А не дай бог амерыканцы нешта скажуць — яны бягом бігуць рабіць», — сказаў ён.

АБ АДНОСНАХ З ПОЛЬШАЧ: «ДАВАЙЦЕ СУПРАЦОЎНІЧАЦЬ РАЗАМ»

Польскі журналіст спытаў у Прэзідэнта, якім ён бачыць далейшыя адносіны Беларусі і Польшчы. Але, перш чым казаць пра адносіны, Аляксандр Лукашкіна звярнуў увагу, што сёння Польшча праводзіць супраць Беларусі самую агрэсіўную і дрэнную палітыку. «Я нічога не прадумляю. Мы — вашы сусяды, мы шмат гадоў жылі ў адной дзяржаве. Дрэнна, добра». Ён сёння прэзідэнце на Заходнюю Украіну пачалі ўжо гаварыць. Навошта нам гэта імперства? Вы ж разумееце, што вы ў нас нават метра тэрыторыі не атрымаеце. У нас жывуць паліцы, але гэта мае паліцы. Таму ў вас нейкія паліцы дзікія ідуць, калі вы спрабуеце аб'гуртаваць тую ці іншую тэндэнцыю ў вашай палітыцы», — сказаў Аляксандр Лукашкіна. Ён падкрэсліў, што беларусы заўсёды былі сярбамі для паліцы і хочучы жыць у сярбостстве. Але гэта жаданне не ўзаемаваць.

Беларускі лідар нагадаў, што менавіта Польшча па камандзе Еўрасаюза і ЗША ўяла супраць Беларусі санкцыі, нягледзячы на цесную бізнес-кантакты з польскімі прадпрыемствамі. Ён нагадаў, што ў 2020-м і польскага боку што не проста прамое ўмяшанне ў выбары прэцэд, але і тэрыторыі Польшчы накіроўвалі спробы разваліць краіну. Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што паліцы будавалі на граніцы з Беларусію сістэму нбыта для абароны ад мігрантаў. Пры гэтым, звярнуў увагу ён, праз Беларусь у ЕС ідзе толькі малая доля мігрантаў ад агульнага патоку. «Поўная карупцыя, хлусня. Ведаеце, колькі трэба часу мігрантам, каб пераадолець вашу сцену? 10 хвілін — пад, 15 хвілін — цераз. А яны ж плаціць прастойныя грошы вашым там, што ахоўвае граніцы», — прывёў яшчэ адзін факт кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашкіна падкрэсліў, што беларусы да паліцы ставіцца цяпа-чалавечы, як да сусядзяў. Па яго словах, Польшча талерантная, добрая, цудоўная краіна. «Чаму мы на нас гледзячы праз створы гарты ці праз прыэль аўтамата? Мы не збіраемся на вас нападаць. Навошта? Мы ж не можам вас перамагчы. Але і вы ніколі ведаць, што вы нас не перамажце паволі. Нават калі б у нас было Расія, ядзернай зброі, яшчэ нечага», — сказаў ён. Беларускі лідар папярэдзіў, што паліцы не змогуць увесць час сярбавань з Амерыкай, і прывёў у прыклад Украіну. Таму, па яго словах, варта аднавіць сяброўскія адносіны з сусядзімі. «Калі вы хочаце, каб было добра, — здымаеце санкцыі, давайце супрацоўнічаць разам», — заключыў Аляксандр Лукашкіна.

«У вас няпроста сітуацыя. Вы там пасварыліся з немцамі, ёсць вельмі сур'ёзныя праблемы.

«Чаму гэта не абдываецца? Гэта ж можна зрабіць, я гавару вам я Прэзідэнт. Я Беларусы кажуць, «духу не хапае». Няма каму прыняць такое рашэнне. Але гэта іх выбар. Час усё расставіць на свае месцы».

І з намі. Вы што, на два францы «ваяваць» хочаце? Вы гатовы зайсці ў Заходнюю Украіну. Паспрабуйце толькі. Будзеце мець тады справу і з Беларусі, і з Расіяй. Не трэба лезці ва Украіну», — праз прадстаўніка іх тэлеканала перасцарог сусядзяў беларускі лідар.

«Гэта цікавы фармат. Я раней глядзеў шмат выступленні Аляксандра Лукашкіна. Гэта мая першая сустрэча з ім ужо ўвіль, я ведаю, мне было цікава ўбачыць беларускага Прэзідэнта. Адначыў, што ён выступае вельмі энергійна. Мне спадабалася, што ён кажа тое, што хоча сказаць, нічога не ўтойвае. Прэс-канферэнцыя была доўга, але насчынава і цікава. Прэзідэнт уяўляў шмат часу журналістам, за што яму вельмі дзякую. Я не магу сказаць, ці задаволены я адказамі Аляксандра Лукашкіна, гэта яго думка. Дзякую, што ён падтрымаў. Наша завда — перадаць гэты сваёй аўдыторыі», — падзяліўся журналіст з Фінляндыі, карэспандэнт «Кельскі Радзій» Хэйкі Хейсканен.

У цэлым, па яго словах, у іх няма ніякіх праблем з работай у Беларусі. Карэспандэнт «Бі-бі-сі» Стыву Ро-зенберг расказаў, што шмат выстаўляў бачыць, але Беларусы яго здзіўлілі. «Я гэта не ўспомню, каб у асноўныя дзень выбары адрэацыя больш як чатырохгадзіна прэс-канферэнцыя аднаго кандыдату ў прамым сфры. Я рады, што меў магчымасць задаць свае пытанні Прэзідэнту Беларусі і ён іх падрабязна адказаў», — сказаў ён. Стыву Розенберг расказаў, што размаўляў і з іншымі кандыдатамі і гэта таксама было цікава.

Журналіст кітайскага агенства «Сінхуа» Чэнь Цзі згадаў сваю першую сустрэчу з Прэзідэнтам Беларусі на чэмпіянаце па колчы дроў сярод СМІ. Па яго словах, гэта было вельмі незвычайна. «Як карэспандэнт у таксама радыё рэпартаж з выбарчага ўчастка. Усё цікава, спакійна, людзі прыходзяць як на свята, — падзяліўся ён. — Сёння Аляксандр Лукашкіна вельмі адкрыта адказаў на гэтыя пытанні, і тым ліку ў астрыя. Такіх адкрытых Прэзідэнты вельмі мала».

«Заходняя мецьня ўбілі ў галаву, што добра там, а тут дрэнна. Гэта насамрэч абсалютная хлусня. Нам падняўшы каштоўнасці. Нас спрабуюць падмацаваць і гавесці на напраўнічым шляху. Сёння, на влікі жыху, Арменія, Малдова па гэтым шляху ідуць. Беларусы ўдалося гэтага пазбегнуць у 2020 годзе, нахш бы, магчыма, ўвогуле не знавалю б такой краіны», — адзначыў Мікаэл Бадалян, блогер з Арменіі, у афры тэлеканала «Першы інфармацыйны».

Брэзільскі журналіст Лукас Лейрас у афры «Першага інфармацыйнага» заўважыў, што Беларусы «не вяртаюцца» краіна, але на Захадзе меркаванне ўжо сфарміравана і іншае яны чуць не хочучы. «Бачым некаторыя заходнія журналісты, якіх спрабуюць злазіць правакацыі. Гэта ўжо занадта. На жалю, у Еўропе схільны казаць пра Беларусы ў негатыўным ключы. Ім папросту гэта выдала. Насамрэч гэта адкрытыя дэмакратычная краіна», — сказаў ён.

Валерыя СЦЯЦКО. Фота БелТА.

«ТАКІХ АДКРЫТЫХ ПРЭЗІДЭНТАЎ ВЕЛЬМІ МАЛА»

Чым замежным журналістам змянілася прэс-канферэнцыя Аляксандра Лукашкіна

Беларусыя журналісты да адкрытасці і разгорнутых адказаў кіраўніку дзяржавы ў цэлым прывыклі. А вось для некаторых замежных журналістаў так размова з Прэзідэнтам у наяву.

«Гэта цікавы фармат. Я раней глядзеў шмат выступленні Аляксандра Лукашкіна. Гэта мая першая сустрэча з ім ужо ўвіль, я ведаю, мне было цікава ўбачыць беларускага Прэзідэнта. Адначыў, што ён выступае вельмі энергійна. Мне спадабалася, што ён кажа тое, што хоча сказаць, нічога не ўтойвае. Прэс-канферэнцыя была доўга, але насчынава і цікава. Прэзідэнт уяўляў шмат часу журналістам, за што яму вельмі дзякую. Я не магу сказаць, ці задаволены я адказамі Аляксандра Лукашкіна, гэта яго думка. Дзякую, што ён падтрымаў. Наша завда — перадаць гэты сваёй аўдыторыі», — падзяліўся журналіст з Фінляндыі, карэспандэнт «Кельскі Радзій» Хэйкі Хейсканен.

У цэлым, па яго словах, у іх няма ніякіх праблем з работай у Беларусі. Карэспандэнт «Бі-бі-сі» Стыву Ро-зенберг расказаў, што шмат выстаўляў бачыць, але Беларусы яго здзіўлілі. «Я гэта не ўспомню, каб у асноўныя дзень выбары адрэацыя больш як чатырохгадзіна прэс-канферэнцыя аднаго кандыдату ў прамым сфры. Я рады, што меў магчымасць задаць свае пытанні Прэзідэнту Беларусі і ён іх падрабязна адказаў», — сказаў ён. Стыву Розенберг расказаў, што размаўляў і з іншымі кандыдатамі і гэта таксама было цікава.

Журналіст кітайскага агенства «Сінхуа» Чэнь Цзі згадаў сваю першую сустрэчу з Прэзідэнтам Беларусі на чэмпіянаце па колчы дроў сярод СМІ. Па яго словах, гэта было вельмі незвычайна. «Як карэспандэнт у таксама радыё рэпартаж з выбарчага ўчастка. Усё цікава, спакійна, людзі прыходзяць як на свята, — падзяліўся ён. — Сёння Аляксандр Лукашкіна вельмі адкрыта адказаў на гэтыя пытанні, і тым ліку ў астрыя. Такіх адкрытых Прэзідэнты вельмі мала».

«Заходняя мецьня ўбілі ў галаву, што добра там, а тут дрэнна. Гэта насамрэч абсалютная хлусня. Нам падняўшы каштоўнасці. Нас спрабуюць падмацаваць і гавесці на напраўнічым шляху. Сёння, на влікі жыху, Арменія, Малдова па гэтым шляху ідуць. Беларусы ўдалося гэтага пазбегнуць у 2020 годзе, нахш бы, магчыма, ўвогуле не знавалю б такой краіны», — адзначыў Мікаэл Бадалян, блогер з Арменіі, у афры тэлеканала «Першы інфармацыйны».

Брэзільскі журналіст Лукас Лейрас у афры «Першага інфармацыйнага» заўважыў, што Беларусы «не вяртаюцца» краіна, але на Захадзе меркаванне ўжо сфарміравана і іншае яны чуць не хочучы. «Бачым некаторыя заходнія журналісты, якіх спрабуюць злазіць правакацыі. Гэта ўжо занадта. На жалю, у Еўропе схільны казаць пра Беларусы ў негатыўным ключы. Ім папросту гэта выдала. Насамрэч гэта адкрытыя дэмакратычная краіна», — сказаў ён.

Валерыя СЦЯЦКО. Фота БелТА.

Меркаванні

«ТАКІХ АДКРЫТЫХ ПРЭЗІДЭНТАЎ ВЕЛЬМІ МАЛА»

Чым замежным журналістам змянілася прэс-канферэнцыя Аляксандра Лукашкіна

Беларусыя журналісты да адкрытасці і разгорнутых адказаў кіраўніку дзяржавы ў цэлым прывыклі. А вось для некаторых замежных журналістаў так размова з Прэзідэнтам у наяву.

«Гэта цікавы фармат. Я раней глядзеў шмат выступленні Аляксандра Лукашкіна. Гэта мая першая сустрэча з ім ужо ўвіль, я ведаю, мне было цікава ўбачыць беларускага Прэзідэнта. Адначыў, што ён выступае вельмі энергійна. Мне спадабалася, што ён кажа тое, што хоча сказаць, нічога не ўтойвае. Прэс-канферэнцыя была доўга, але насчынава і цікава. Прэзідэнт уяўляў шмат часу журналістам, за што яму вельмі дзякую. Я не магу сказаць, ці задаволены я адказамі Аляксандра Лукашкіна, гэта яго думка. Дзякую, што ён падтрымаў. Наша завда — перадаць гэты сваёй аўдыторыі», — падзяліўся журналіст з Фінляндыі, карэспандэнт «Кельскі Радзій» Хэйкі Хейсканен.

У цэлым, па яго словах, у іх няма ніякіх праблем з работай у Беларусі. Карэспандэнт «Бі-бі-сі» Стыву Ро-зенберг расказаў, што шмат выстаўляў бачыць, але Беларусы яго здзіўлілі. «Я гэта не ўспомню, каб у асноўныя дзень выбары адрэацыя больш як чатырохгадзіна прэс-канферэнцыя аднаго кандыдату ў прамым сфры. Я рады, што меў магчымасць задаць свае пытанні Прэзідэнту Беларусі і ён іх падрабязна адказаў», — сказаў ён. Стыву Розенберг расказаў, што размаўляў і з іншымі кандыдатамі і гэта таксама было цікава.

Журналіст кітайскага агенства «Сінхуа» Чэнь Цзі згадаў сваю першую сустрэчу з Прэзідэнтам Беларусі на чэмпіянаце па колчы дроў сярод СМІ. Па яго словах, гэта было вельмі незвычайна. «Як карэспандэнт у таксама радыё рэпартаж з выбарчага ўчастка. Усё цікава, спакійна, людзі прыходзяць як на свята, — падзяліўся ён. — Сёння Аляксандр Лукашкіна вельмі адкрыта адказаў на гэтыя пытанні, і тым ліку ў астрыя. Такіх адкрытых Прэзідэнты вельмі мала».

«Заходняя мецьня ўбілі ў галаву, што добра там, а тут дрэнна. Гэта насамрэч абсалютная хлусня. Нам падняўшы каштоўнасці. Нас спрабуюць падмацаваць і гавесці на напраўнічым шляху. Сёння, на влікі жыху, Арменія, Малдова па гэтым шляху ідуць. Беларусы ўдалося гэтага пазбегнуць у 2020 годзе, нахш бы, магчыма, ўвогуле не знавалю б такой краіны», — адзначыў Мікаэл Бадалян, блогер з Арменіі, у афры тэлеканала «Першы інфармацыйны».

Брэзільскі журналіст Лукас Лейрас у афры «Першага інфармацыйнага» заўважыў, што Беларусы «не вяртаюцца» краіна, але на Захадзе меркаванне ўжо сфарміравана і іншае яны чуць не хочучы. «Бачым некаторыя заходнія журналісты, якіх спрабуюць злазіць правакацыі. Гэта ўжо занадта. На жалю, у Еўропе схільны казаць пра Беларусы ў негатыўным ключы. Ім папросту гэта выдала. Насамрэч гэта адкрытыя дэмакратычная краіна», — сказаў ён.

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота БелТА.

МЕРКВАННІ

Наталля КАЧАНАВА:

«ЛЮДЗІ ЗРАБІЛІ
ВЫСНОВЫ»

«Выбары ў любой краіне — гэта знакавая палітычная падзея, — гаворыць Старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНАВА. — Выбары ў нашай краіне праходзяць у адпаведнасці з нашым дзеючым заканадаўствам. Людзі з вялікай адказнасцю за будучыню сваёй краіны, за будучыню свайго народа прымаюць свядомае рашэнне. Мы бачым сур'езную актыўнасць нашых людзей, якія прыходзяць на выбарчыя ўчасткі, каб аддаць свой голас за мір, росквіт і будучыню нашай краіны. Мы разумеем, што ёсць нядобраазчыліўцы, якія хочуць паўплываць на выбары ў нашай краіне. Але мы прыйшлі да гэтых выбараў з добрымі паказчыкамі. Вядома, людзі зрабілі высновы пасля 2020 года. Мы бачым: народ дакладна разумее, што мы маглі страціць тады. Людзі зрабілі высновы, тым больш ёсць з чым параўноўваць».

Ігар СЕРГЯЕНКА:

«ПРАВЯДЗЕНЕМ
ВЫБАРАЎ ПРЭЗІДЭНТА
ЗАВЯРШАЕЦЦА
ПРАЦЭС АБНАЎЛЕННЯ
ГРАМАДСКА-
ПАЛІТЫЧНАЙ
СІСТЭМЫ»

«Канстытуцыйныя пераўтварэнні прывялі да ўзмацнення ролі палітычных партый у выбарчым працэсе, аказалі пазітыўны ўплыў на пашырэнне палітычнай адукаванасці і грамадзянскай актыўнасці нашага насельніцтва, — лічыць Старшыня Палаты прадстаўнікоў Ігар СЕРГЯЕНКА. — Правядзеннем прэзідэнцкіх выбараў завяршаецца працэс абнаўлення грамадска-палітычнай сістэмы Беларусі. Пачатак палітычнай мадэрнізацыі краіны паклалі змены ў Канстытуцыю Беларусі, прынятыя на рэспубліканскім рэферэндуме ў 2022 годзе. У цэлым, за апошнія гады грамадства значна пасталела ў палітычных адносінах. У абсалютнай большасці насельніцтва ёсць дакладнае разуменне, што лёс краіны можа вырашыць толькі яе народ».

Ігар ПЕТРЫШЭНКА:

«МОЦ
БЕЛАРУСКАГА
НАРОДА —
У АДЗІНСТВЕ»

«Моц беларускага народа — у актыўнасці і ў адзінстве, — падкрэсліў намеснік прэм'ер-міністра Ігар ПЕТРЫШЭНКА, адзначыўшы, што гэта датычыцца ўсіх сфер. — Мы бачым, як той курс, які праводзіцца на працягу апошняга часу, дае сапраўды практычныя эфекты. Прэзідэнт у адпаведнасці з Канстытуцыяй надзелены вялікімі паўнамоцтвамі, і нам важна ўсім вызначаць курс развіцця нашай краіны, укладваць у эфектыўнасць функцыянавання ўсіх інстытутаў улады, у тым ліку інстытута ўлады, які называецца ў нашым асноўным законе, — Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь. Кожны на сваім месцы, дзе ён ні знаходзіўся, гэты эфект адчувае. Нам неабходна і далей развіваць, каб была пераёмнасць, эфектыўнасць функцыянавання, каб дабрабыт кожнага чалавека павышаўся. І тая рашэнні, якія прымаюцца, мы бачым, даюць сапраўды практычны вынік. Яны не застаюцца на паперы, а рэалізуюцца ў кожным кутку нашай краіны».

ЯК ГАЛАСАВАЛА КРАІНА

У АТМАСФЕРЫ

Апошняя нядзеля студзеня 2025 года вызначыла будучыню Беларусі. І гэта зрабілі мы — беларусы. Мы прыйшлі на выбарчыя ўчасткі, каб выбраць кіраўніка сваёй дзяржавы. Як мы гэта рабілі — у рэпартажах уласных карэспандэнтаў «Звязды» з розных рэгіёнаў.

«ЗА МІРНАЕ
НЕБА»

На выбарчым участку № 1 Ленінскага раёна Брэста зранку ў нядзелю было шматлюдна. Удзастак размяшчаецца ў Брэсцкім музычным каледжы імя Р. Шырмы, асабліва атмасфера адчувалася адразу каля ўвахода. Настрой ствараў народны ансамбль цымбалістаў «Лілея».

Цудоўныя беларускія мелодыі выконвалі навучэнкі каледжа Лізавета Качанюўская, Вікторыя Фацеева і Аляксандра

Старшыня
Гомельскага
аблвыканкама
Іван
КРУПКО:

«Свой голас аддаў за будучыню Беларусі, дзе кожны яе жыхар з гонарам гаворыць: добра там, дзе мы ёсць».

Бесан. Іх кіраўнік Таццяна Літвінчук сказала карэспандэнту газеты, што дзяўчаты вельмі адказна падышлі да гэтага даручэння, старанна рыхтаваліся, таму не дзіва, што кожны, хто заходзіць, найперш усміхаецца.

Усміхнулася і Таццяна Безік, якая зайшла выканаць свой грамадзянскі абавязак. Таццяна Аляксандраўна сказала, што жыве ў гэтым раёне даволі доўга, стараецца прыходзіць у асноўны дзень галасавання, таму што абстаноўка ўрачыста-святотная, шмат людзей: «Во як цяпер, музыка бадзёрая, адразу настрой узнімаецца. А галасую я за мірнае неба, за стабільнасць. Гэта лічу самым галоўным на сёння».

Старшыня
Віцебскага
аблвыканкама
Аляксандр
СУБОЦІН:

«Прыходзіць на выбарчы ўдзастак разам з сям'ёй стала традыцыяй. Пераёмнасць пакаленняў павінна быць у кожнай беларускай сям'і».

СВЯТА

Старшыня Гродзенскага аблвыканкама Уладзімір КАРАНІК:

«У нас яшчэ шмат работы. І калі мы будзем разам — зможам забяспечыць светлую будучыню для новых пакаленняў беларусаў».

Старшыня Магілёўскага аблвыканкама Анатоль ІСАЧАНКА:

«Сёння ў нас ёсць усе магчымасці для таго, каб расціць дзяцей пад мірным небам. Гэта вельмі важна разумець, каб зрабіць правільны выбар».

выбарчы ўчастак, яна завітала ў манастыр і выканала яскравую беларускую польку.

«Будзем аддаваць свае галасы за свято, за сумленнасць, за чысціню, за будучыню, — пракаментавала працэдур галасавання ў манастыры ігуменна Гаўрыіла. — Для мяне, як чалавека савецкай эпохі, выбары — заўсёды свята і разам з тым адказнасць. Перад тым як скласці спіс нашых пастаянных выбаршчыкаў, я заўсёды пытаю тых, хто прыдзе галасаваць: «Вам добра жывецца?» У вас ёсць дах над галавой, не чуваць выбухаў. Ёсць адноўлены храм, куды могуць прыходзіць нашы вернікі, мы маем свой зямельны ўчастак. Усё гэта трэба ўлічваць, каб зрабіць правільны выбар».

«ДЛЯ МЯНЕ ГЭТА ВЕЛЬМІ АДКАЗНА»

Да акцыі «Твой голас першы» далучылася моладзь Віцебскай ордэна «Знак Пашаны» дзяржаўнай акадэміі ветэрынарнай медыцыны.

Старшыня Брэсцкага аблвыканкама Пётр ПАРХОМЧЫК:

«Вельмі важна, што выбары праходзяць у добрым настроі. Прыемна адзначыць, што актыўнасць праявіла моладзь».

У ліку тых, хто аддаў свой голас упершыню, Цімафей Марозаў, студэнт факультэта ветэрынарнай медыцыны. Малады чалавек падзяліўся, што прышлі на выбары — гэта абавязак кожнага, хто клопоціцца аб будучыні Беларусі. Фірменную ціотку з лагатыпам акцыі хлопец адразу адзеў, каб і яго сябры хутчэй спяшаліся на выбарчы ўчастак.

(Заканчэнне на 8 стар.)

МЕРКАВАНІ
Назіральнік з Зімбабвэ:
«ВОПЫТ БЕЛАРУСІ СПАДЗЯЁМСЯ ПРЫМЯНІЦЬ У СВАЁЙ КРАІНЕ»

Старшыня ЦВК Зімбабвэ Прысцыла ЧЫГУМБА знаходзіцца ў Беларусі ў складзе дэлегацыі з шасці чалавек. «Нам вельмі падабаецца сістэма выбараў, арганізаваная ў Беларусі, — сказала яна. — Усё было арганізавана ў дакладнасці па часе: у 8 гадзін раніцы адкрыліся ўчасткі для галасавання, усё было скаардынавана, падрыхтавана. Людзі ведалі, куды ісці і што рабіць. Заўважылі, што прысутнічаюць валанджэры, якія дапамагаюць выбаршчыкам. Мы глядзім, спрабуем пераняць самыя лепшыя рысы сістэмы і спадзяёмся, што зможам іх прымяніць у сваёй краіне».

Назіральнік з Латвіі:
«ВЫ МАЕЦЕ МАГЧЫМАСЦЬ ПРАМЫМ ГАЛАСАВАННЕМ ВЫБРАЦЬ ПРЭЗІДЭНТА»

Як расправёў незалежны назіральнік (Латвійская Рэспубліка) Юрый АЛЯКСЕЕВ, ён з пачуццём белай зайдрасці назірае за выбарамі ў Беларусі. «Вы маеце магчымасць прамым галасаваннем выбраць Прэзідэнта, — патлумачыў назіральнік з Латвіі. — У нас толькі сеім выбірае кіраўніка краіны, а таму выбіраюць самага слабейкага — таго, які ні на што ўплываць не будзе. Калі ў пачатку 1990-х у латвійскім грамадстве ўзнікла пытанне, што, можа, і яны будуць выбіраць прэзідэнта прамым галасаваннем, адказ быў просты: «Народу такога давярца нельга». Дагэтуль саспявае латвійскі народ, чаго не скажаш аб беларусах».

Назіральнік з Грузіі:
«ЗА ЧАТЫРЫ ГАДЫ КІРАЎНІЦТВУ БЕЛАРУСІ ЁДАЛОСЯ РАЗВЯРНУЦЬ СІТУАЦЫЮ»

Міжнародны сакратар грузінскай партыі «Салідарнасць у імя міру» Мамака ПАПІЯ ўпершыню як назіральнік бярэ ўдзел у выбарах Прэзідэнта Беларусі. Аднак раней ён удзельнічаў у аналічнай ролі ў выбарах Прэзідэнта Расіі.

— Парушэнняў ніякіх няма. Мяне здзівіла тое, што ўсюды на ўчастках шмат моладзі — я не ведаю, як гэта атрымалася зрабіць, трэба пацікавіцца ў кіраўніцтва Беларусі. Чатыры гады таму была спроба правакацыі супраць беларускай дзяржаўнасці, калі моладзь вывелі на вуліцы, але за гэты час кіраўніцтва дзяржавы ўдалося развярнуць сітуацыю — я так бачу. Трэба гэтаму вучыцца ў першую чаргу Грузіі, ды і астатнім краінам таксама, дзе Захаду ўдалося адабраць дзяцей у іх бацькоў. У гэтых краінах трэба вярнуць і направіць моладзь на правільны хрысціянскі шлях.

Назіральнік з Літвы:
«У БЕЛАРУСІ НА ВЫБАРХ СТВОРАНА САПРАЎДНАЕ СВЯТА. ТАМУ І ЯЎКА ВЫСОКАЯ»

Міжнародны назіральнік з Літвы Эдзікас ЯГЕЛАВІЧУС наведваў некалькі выбарчых участкаў у Беларусі ў дзень выбараў. І найбольш яго ўразіла створаная атмасфера свята.

— Мы прыехалі да ўчастка, пачулі, што іграе музыка, святочныя настроі, нас сустрэў старшыня выбарчай камісіі. Відаць, што там працуюць падрыхтаваныя людзі, якія добра ведаюць сваю справу. Пагаварылі з вашымі нацыянальнымі назіральнікамі. Мне спадабалася, што створана свята абстаноўка. Калі параўноўваць з Літвой, у нас гэта чыстая фармальнасць: чалавек прыйшоў, укінуў бюлетэнь у скрыню — і ўсё. У вас створана сапраўднае свята, таму і яўка больш высокая. Парэзюмляючы з кіраўніком выбарчай камісіі, я зразумеў, што на гэтым участку чакаюць яўку ў раёне 90%. Такіх лічбаў я не бачыў раней, гэта вельмі ўражвае. Гэтаму ў вас, беларусаў, можна павучыцца.

УЗРОСТ — НЕ ПЕРАШКОДА

Як правіла, па месцы жыхарства галасуюць не проста пенсіянеры, а людзі састарэлага ўзросту, якія па стане здароўя не могуць прыйсці на свой выбарчы ўчастак. У Гомелі ў асноўны дзень выбараў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь адным з тых, хто прагаласаваў дома, стаў ветэран Вялікай Айчыннай вайны Павел Гурьновіч. Паўлу Якаўлевічу праз два тыдні споўніцца 102 гады, і ён заўжды абавязкова галасуе. «Галасую за добрае жыццё для беларусаў, за дабрабыт людзей і за тое, каб не было вайны», — абгрунтаваў свой выбар ветэран.

У свае 98 гадоў поўны рашчунасці выканасць свой грамадзянскі абавязак і гамільчанін Навум Каплан. Ветэран Вялікай Айчыннай вайны больш за сорак гадоў жыцця аддаў службе ў пагранічных войсках: на Далёкім Усходзе і Запалар'і. З 1982 года Навум Львовіч жыве ў Гомелі і не прапускае ні адну выбарчую кампанію. «Мы жывём у шчаслівы час, калі наш кіраўнік дзяржавы, урад робяць усё магчымае для таго, каб наша маладая дзяржава была найлепшай у свеце. Мы жывём у міры, усім забяспечаныя, наша моладзь бясплатна вучыцца,

у нас бясплатная медыцына. Я вельмі рады, што мой дом — Беларусь», — падзяліўся выбаршчык.

«ЗА СВЯТЛО, ЗА СУМЛЕННАСЦЬ»

Ранішняя служба ў Свята-Раждаўства-Багародзічным стаўрапігільным жаночым манастыры ў Гродне завяршылася апоўдні. У гэты ж час сюды прыбыла гарадская вызначная выбарчая камісія з усімі неабходнымі для працэдур аtryбутатамі.

Перад пачаткам галасавання выступілі ўдзельнікі дзіцячага і дарослага хору, што стварыла вельмі душэўны і патрыятычны настрой. Прагучала і музычная кампазіцыя ў выкананні гродзенскай скрыпачкі Веры Ражко. Яна студэнтка маскоўскай кансерваторыі, але прыехала спецыяльна для таго, каб узяць удзел у электаральнай кампаніі. Перад тым як пайсці на свой

МЕРКАВАННІ

«У БЯСПЕЧНЫМ, МІРНЫМ І ЯКАСНЫМ ФАРМАЦЕ»

Эксперты — аб тым, як прайшлі выбары ў нашай краіне

Сёлетнія выбары Прэзідэнта — ужо гісторыя. Аб тым, з якімі выклікамі сутыкнулася наша краіна пры падрыхтоўцы і правядзенні электаральнага працэсу, і тым, як трэба, нягледзячы ні на якія ўмовы, ісці сваім шляхам — шляхам захавання суверэннасці і незалежнасці краіны, — падзяліліся нашы суразмоўнікі.

Член Савета Рэспублікі Сяргей СІВЕЦ

выказваюцца пра электаральную кампанію і ролю моладзі ў грамадска-палітычным жыцці нашай краіны.

Па словах эксперта, любая палітычная кампанія — гэта сістэмная дзягностыка:

— З аднаго боку, вядома, гэта дзягностыка сацыяльных запытаў, ступені задаволенасці грамадзян дзеяннямі дзяржаўнай улады, дзяржаўных інстытутаў. Наколькі грамадства і дзяржава кансалідаваны, колькі яны разам вырашаюць стратэгічныя пытанні развіцця нашай дзяржавы як суверэннай і незалежнай. З іншага боку, гэта, вядома ж, выбары тых ключавых палітычных фігур, якія ў далейшым, на працягу наступных пяці гадоў, будуць дынамічна развіваць нашу дзяржаву па ўсіх кірунках палітыкі, а таксама унутранай палітыкі нашай краіны.

Сяргей Сівец адзначае, што даволі вялікая яўка на датэрміновым галасаванні сведчыць пра тое, што мы — сталая нацыя:

— Гэта кажа і пра тое, што людзі сапраўды падтрымліваюць той дзяржаўны курс, які на працягу трыццацігоддзя фарміраваўся ў нашай незалежнай суверэннай дзяржаве. На прэс-канферэнцыі, якая прайшла ў 11.00, мяне ўразіла інфармацыя, што ўжо больш за 2/3 маладых нашых грамадзян прагаласавалі. Гэта якраз паказчык таго, што ў нас забяспечана пераёмнасць пакаленняў. Маладыя людзі рэалізавалі сваё выбарчае права, не засталіся абыякавымі, у адрозненне ад сваіх аднагодкаў на Захадзе, дзе прагрэсіўнае аб'явае стаўленне да выбараў, ігнараванне іх з боку маладой часткі насельніцтва. Наша моладзь паказвае яркі прыклад патрыятызму, грамадзянскасці, грамадскага абавязку, які павінен быць уласцівы ўсім без выключэння і нашай моладзі ў прыватнасці.

Актыўнасць выбаршчыкаў з'яўляецца сведчаннем высокага ўзроўню палітычнай культуры грамадзян, упэўнены **дэпутат Палаты прадстаўнікоў Валерыя МАЛАШКА:**

— У нас прысутнічае тое, што было ўласціва савецкаму часу — калі людзі ідуць галасаваць усёй сям'ёй. Гэта таксама дае такую ўпэўненасць, што людзі спакойна выказваюць сваё меркаванне, і яно — у імя будучыні.

Мне падабаецца, як рэагуе моладзь, як яна галасуе. Трэба сказаць, што гэты час з 2020 года ў частцы патрыятычнага захавання людзей і грамадзянскасці не прайшоў дарэмна. Падаранія Канстытуцыі вельмі цёпла ўспрымаюцца маладымі людзьмі.

Упаўнаважаны па справах рэлігій і нацыянальнасцяў Аляксандр РУМАК упэўнены, што большасць людзей аддалі галасы за захаванне міру і згоды ў беларускім грамадстве.

— Гэта адзін з грунтоўных фактараў, які забяспечвае сацыяльны спакой, гэта тое, што нас мацуе, — лічыць ён. — Прэзідэнт наш казаў аб тым, што, нягледзячы на тое, што ўсе мы розныя, усе мы — беларускі народ. Таму незалежна ад веравызнання, сваёй нацыянальнасці кожны чалавек адчувае сябе грамадзянінам нашай краіны. І тыя, хто нарадзіўся тут, і тыя, хто прыехаў, бо няма ніякіх размежаванняў паміж людзьмі. Наша заканадаўства гарантуе роўныя правы кожнаму чалавеку: права і на працу, і на сацыяльныя гарантыі. Таму людзі, якія прыязджаюць да нас, становяцца нашымі людзьмі.

Эксперт па нацыянальнай бяспецы Аляксандр ЦІШЧАНКА не абмінуў тэму ацэнкі Захадам электаральнага працэсу, ён назваў рэзалюцыю Еўрапарламента з заклікам не прызнаць выбары ў Беларусі ўмяшаннем у справы суверэннай краіны.

— З іншага боку, гэта белыя сцягі на іх крапасной сцяне, бо яны ўжо прызнаюць перамогу канкрэтнага лідара ў нашай краіне і заяўляюць пра гэта афіцыйна. Гучыць з іх боку гэта як крыўда, пагроза, але фармальна гэта прызнанне таго, што ў нас у краіне ёсць канкрэтны лідар.

Пры гэтым бясспеку на выбарах эксперт ацаніў як тактоўную, а самі выбары, па яго меркаванні, прайшлі ў бяспечным, мірным і якасным фармаце.

«Палітычна нікчэмныя» — так ацаніў заявы Еўрапарламента аб нелегітымнасці выбараў у Беларусі **незалежны на-зиральнік з Расіі Ігар КАРОТЧАНКА.**

— Сёння Еўропа — гэта вораг любой нармальнай цывілізаванай краіны. У сілу сваёй суб'ектнасці, дэградацыі палітычных эліт, адкрытага фашызму і рознага роду працэсаў, якія прыводзяць да пагаршэння жыццёвага ўзроўню насельніцтва абсалютнай большасці еўрапейскіх краін. У дадзеным выпадку Еўрапарламент не прадстаўляе інтарэсы грамадзян Еўропы.

Гэта зборшыца палітыкаў, часта карумпаваных, якія штампуюць рашэнні, накіраваныя на прычыненне нам шкоды, — падкрэсліў спікер.

Закранулі эксперты і тэму метадыкі апытання exit poll. Так, **старшыня Беларускага камітэта маладзёжных арганізацый Павел АЛЕКСА** расказаў аб эфектыўнасці і дакладнасці апытання выбаршчыкаў на выхадзе з выбарчых участкаў па гэтай метадыцы:

— Людзі настроены пазітыўна, з задавальненнем адказваюць на пытанні. У нас ёсць такое паняцце, як адмовы ў рамках апытання. Яны, вядома, таксама маюць месца быць, але іх няшмат. Таму ў асноўным людзі адказваюць ахвотна, называюць кандыдата, за якога галасуюць, і без праблем ідуць на кантакт з інтэр'юерамі. У прынцыпе, можна сказаць, што даследаванне праходзіла ў штатным рэжыме на ўсіх 320 участках, дзе працавалі інтэр'юеры.

Сама метадыка апытання прадугледжвае, што апытваецца не кожны, хто выходзіць з выбарчага участка, а праз пэўны інтэрвал. Гэта дазваляе нам пазбегнуць неаб'ектыўнасці даных, таму што разам могуць на выбарчых участках прыходзіць члены адной сям'і, суседзі, сябры, знаёмыя, ну і, як правіла, іх пункт гледжання будзе больш-менш аднолькавы.

Метадыка exit poll, па словах Паўла Алексы, дазваляе атрымаць аб'ектыўны вынік.

У АТМАСФЕРЫ СВЯТА

(Заканчэнне. Пачатак на 6-7-й стар.)

«Я ўпершыню ўдзельнічаю ў выбарах Прэзідэнта. Для мяне гэта вельмі адказна і хвалююча. Цішоўка абавязкова захаваю на памяць аб гэтай змяняльнай падзеі і калі-небудзь абавязкова пакажу дзецяцям», — паабяцала студэнтка таго ж факультэта Маргарыта Хазеева.

У асноўны дзень галасавання яўка моладзі паўночнага рэгіёна дасягнула максімальнай актыўнасці. У сярэдніх школах № 45 горада Віцебска, № 11 Оршы і № 10 Полацка актывісты райкамаў БРСМ дарылі памятныя падарункі тым, хто ўпершыню праявіў сваю грамадзянскую пазіцыю.

3 РАЗЛІКАМ НА СТАБІЛЬНАСЦЬ

Адзін з самых вялікіх участкаў у Магілёве размясціўся ў школе № 24 імя К. Сіманавы. Яна толькі летась расчыніла

свае дзверы. У школе вучыцца больш чым 1000 дзяцей. Участак для галасавання № 84 створаны тут упершыню — для 2375 выбаршчыкаў.

«Мікрараён наш новы, вельмі шмат маладых сем'яў, якім не ўсё роўна, у якой краіне жыць і расціць дзяцей, — адзначыла дырэктар школы Людміла Здорыкава. — Мы выбіраем тую Беларусь, у якой жадаем жыць. На гэтых выбарах вельмі адчуваецца моц адзінства».

Асабліваецца участка яшчэ і ў тым, што ён адзіны ў вобласці, дзе могуць галасаваць беларусы, якія пастаянна пражываюць за мяжой.

«Некалькі такіх выбаршчыкаў наведвалі нас падчас датэрміновым выбараў, — адзначыла старшыня выбарчай камісіі участка для галасавання № 84 Алена Кальцова. — Гэта ўсе жанчыны, іх бацькі жывуць у Магілёве. Яны асэнсавана прыйшлі на выбары з добрым пасылам. І ехалі ў Беларусь з мэтай прагаласаваць».

Марына прыйшла прагаласаваць з сынам-пяцікласнікам Дзімам і дачкой-трэцікласніцай Насцяй. «Гэта наша школа, наш дом непадалёк, — удакладняе жанчына. — У нашай сям'і трое дзетак. Тата — міліцыянер, прагала-

вава датэрмінова. Старэйшы сын вучыцца ў каледжы, яму яшчэ 16 гадоў, гасціць у бабулі. Усе мы вельмі шануем тое, што маем».

Па паведамленнях нашых карэспандэнтаў.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар АНУФРЬЕВА Вольга Аляксандраўна.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмнай — 311 17 13 (гпн/факс);

адрэсаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

Прыём рэкламы

тэл./факс: 311 17 27,

e-mail: reklama@zviazda.by

Афіцыйны матэрыял інфармацыі аб падрыхтоўцы і правядзенні выбараў у Рэспубліцы Беларусь. Размяшчэнне на сваім меркаванні адрэсаванае ў публічнае адрасаваных ёй пisma. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў):

zvarot@zviazda.by

Газета адрэсуецца ў Рэспубліканскім унітарным праінфармацыйным

«Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛІП № 3820000007667 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1, Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 12 781. Індэкс 63860. Зах. № 89.

Нумар напісаны ў 1930

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

26 студзеня 2025 года.